

Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb v letu 2006

Business operations of forestry companies in 2006

Franči FURLAN*, Iztok WINKLER**

Izvelek:

Furlan, F., Winkler, I., Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb v letu 2006. Gozdarski vestnik 2007. V slovenščini z izveščkom v angleščini. Prevod Jana Oštir.

Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb se postopoma stabilizira. Povečuje se celotni prihodek od prodaje. Letos panoga spet izkazuje dobiček, realno se je povečala dodana vrednost, močno je porasel izvoz. Stroški plač in amortizacije so se letos realno povečali, število zaposlenih pa je močno padlo.

Ključne besede: gozdarska gospodarska družba, prihodek, stroški, uspešnost poslovanja, število zaposlenih.

Abstract:

Furlan, F., Winkler, I.: Business operations of forestry companies in 2006. Gozdarski vestnik, Vol. 65/2007, No. 9. In Slovene, with abstract in English. Translated into English by Jana Oštir.

Business operations of forestry companies are gradually stabilizing. Total income and profit from sales are increasing. This year the forestry sector is achieving profits again; value added has increased in real terms and exports have grown strongly. The cost of wages and salaries and depreciation have increased in real terms this year, while the number of employees has been significantly reduced.

Key words: forestry company, income, costs, business results, number of employees

1 UVOD

V Združenje za gozdarstvo se po standardni klasifikaciji dejavnosti združujejo:

A – 02 – Gozdarstvo in gozdarske storitve

A – 01.5 – Lov in lovske storitve.

Dejavnost A – 01.5 je znotraj združenja nepomembna, saj znaša njen delež v prihodku celotnega združenja le okrog 1 %. Zato se bomo v nadaljevanju omejili le panogo A – 02.

Vir podatkov: AJPES; obdelava: CIS GZS; metodologija: SKEP GZS; distribucija: INFOLINK GZS.

2 POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V SLOVENIJI V LETU 2006

Podatke iz letnih poročil za leto 2006 je AJPES predložilo 45.330 družb in 319 zadrug. (leta 2005 43.711 od tega 332 zadrug, 2004 42.068, 2003 39.838). Med družbami je bilo 92,8 % mikro, 3,9 % majhnih, 1,6 % srednjih in 1,7 % velikih družb. Zaradi uvedbe novega velikostnega razreda mikro družbe se je struktura družb po velikosti v letu 2006 spremenila.

Na rezultate poslovanja so odločilno vplivale družbe s področja predelovalnih dejavnosti, s področja trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe in s področja poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev.

Največji vpliv na rezultate poslovanja so imele družbe iz Osrednjeslovenske regije, pomembneje pa so k dobri rezultatom prispevale še družbe iz Podravske regije in Jugovzhodne Slovenije.

Na poslovne rezultate družb so v letu 2005 vplivali tudi drugi dejavniki gospodarskih in finančnih gibanj (Vir podatkov o rasti cen, o obsegu industrijske proizvodnje in o zunanjetrgovinski menjavi je Statistični urad Republike Slovenije, vir podatkov o gibanju tečajev in obrestnih merah je Banka Slovenije).

Cene življenjskih potrebščin so se v letu 2006 povečale za 2,5 %, enako kakor v letu 2005, kar pomeni najmanj v zadnjih petih letih. **Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih** so se povečale za 2,3 %, kar je nekoliko manj kakor v letu 2005, ko je bila njihova rast 2,7 %.

Obseg industrijske proizvodnje se je v letu 2006 povečal za 7,0 %, kar je več kakor v letu 2005, ko se je povečal za 3,1 %.

Povprečna temeljna obrestna mera v letu 2006 je bila 2,53 %, povprečna aktivna bančna obrestna mera za kratkoročna posojila 7,4 % in za dolgoročna posojila 6,5 %. Vse obrestne mere so se v zadnjih petih letih občutno znižale.

V letu 2006 je bila vrednost **izvoza** 4.006.495 milijonov tolarjev (16.719 milijonov evrov), vrednost **uvoza** pa 4.375.125 milijonov tolarjev (18.257 milijonov evrov). Izvoz se je povečal za 16,8 %, uvoz za 16,1 %. **Pokritost uvoza z izvozom** se je povečala, v letu 2006 je bilo z izvozom kritega 91,6 % uvoza, v letu 2005 pa 91,0 % uvoza. **Družbe so v letu 2006:**

* F. F. uni. dipl. inž. spec. gozd., Združenja gozdarstva, Gospodarska zbornica Slovenije, Ljubljana

** prof. dr. I. W. uni. dipl. inž. gozd. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta v Ljubljani

- Zaposlovale **478.839 delavcev**, 4 % več kakor v letu 2005.
- Ustvarile **3.574.742 milijonov tolarjev neto dodane vrednosti (14.917 milijonov evrov)**, 10 % več kakor v letu 2005. Neto dodana vrednost na zaposlenega je znašala 7.465 tisoč tolarjev (31 tisoč evrov), 6 % več kakor v letu 2005.
- Ugotovile **751.557 milijonov tolarjev čistega dobička (3.136 milijonov evrov)**, 26 % več kakor v letu 2005. Čisti dobiček je ugotovilo 30.294 družb, 66,8 % vseh.
- Imele **135.329 milijonov tolarjev čiste izgube (565 milijonov evrov)**, 15 % manj kakor v letu 2005. Čisto izgubo je ugotovilo 12.890 družb, 28,4 % vseh.
- Ugotovile **616.228 milijonov tolarjev neto čistega dobička (2.571 milijonov evrov)**, 41 % več kakor v letu 2005. Največ neto čistega dobička, 33,1 %, so ugotovile družbe s področja predelovalnih dejavnosti.

Družbe so ob koncu leta 2006:

- Imele **19.065.049 milijonov tolarjev sredstev (aktiva) oziroma obveznosti do virov sredstev (79.557 milijonov evrov)**, 13 % več kakor ob začetku leta 2006. Premoženje družb se je realno povečalo.
- **Kratkoročna sredstva povečale hitreje kakor dolgoročna sredstva.** Prva so se povečala za 17 %, druga za 11 %.
- Imele **7.607.821 milijonov tolarjev kapitala (31.747 milijonov evrov)**.
- **Kapital povečale za 9 %, dolgoročne in kratkoročne obveznosti pa za 16 %.** Delež kapitala v virih sredstev se je zmanjšal od 41,3 % na 39,9 %, delež kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti pa se je povečal od 55,5 % na 56,9 %.
- **Z dolgoročnimi viri sredstev financirale 94,6 % dolgoročnih sredstev in zalog.**

Zadruga so v letu 2006:

- Zaposlovale **3.695 delavcev**, 1 % manj kakor v letu 2005. Zaposleni v zadrugah so pomenili le 0,8 % zaposlenih v družbah.
- Ustvarile **176.044 milijonov tolarjev prihodkov (735 milijonov evrov)**. Povečale so prihodke za 8 % in odhodke za 6 %. Prihodki zadrug so pomenili 1,1 % prihodkov družb.
- Ustvarile **18.773 milijonov tolarjev neto dodane vrednosti (78 milijonov evrov)**, 4 % več kakor v letu 2005.
- Izkazale **1.264 milijonov tolarjev neto čistega dobička (5 milijonov evrov)**. Neto čisti dobiček zadrug je pomenil le 0,2 % neto čistega dobička družb.

Družbe so leto 2006 zaključile s pozitivnim poslovnim rezultatom. Ustvarile so 16.021.434 milijonov tolarjev prihodkov in ugotovile 15.234.670 milijonov tolarjev odhodkov. Neto celotni dobiček je znašal 786.764 milijonov tolarjev in je bil kar za 41 % večji kakor v letu 2005.

Večino neto celotnega dobička so družbe ustvarile iz poslovanja, 687.449 milijonov tolarjev, preostali del pa s finančnim delovanjem, 47.391 milijonov tolarjev, in z drugim delovanjem, 51.924 milijonov tolarjev. Družbe so torej v letu 2006 neto pozitiven rezultat ugotovile iz vseh treh vrst delovanja, medtem ko so ga v letu 2005 ugotovile le iz poslovanja in drugega delovanja, finančni prihodki pa niso imeli ustreznega kritja v finančnih odhodkih.

Družbe so ustvarile 751.557 milijonov tolarjev čistega dobička in 135.329 milijonov tolarjev čiste izgube. Čisti dobiček se je v primerjavi z letom 2005 povečal za 26 %, čista izguba pa se je zmanjšala za 15 %. Družbe so poslovanje sklenile z neto čistim dobičkom v višini 616.228 milijonov tolarjev, kar za 41 % večjim kakor v letu 2005. Na tolikšno povečanje neto čistega dobička je vplivalo tako boljše poslovanje kot tudi dobre finančne naložbe.

Rezultati poslovanja se izboljšujejo že več zaporednih let. Družbe so od leta 2002 dalje ustvarjale več skupnih prihodkov kot so imele skupnih odhodkov, razmerje pa se je povečevalo v korist skupnih prihodkov. Družbe so tako v letu 2002 ustvarile na 100 tolarjev skupnih odhodkov 103 tolarje skupnih prihodkov, v letu 2006 pa že 105 tolarjev skupnih prihodkov. Enako je bilo tudi gibanje ustvarjenih poslovnih prihodkov na 100 tolarjev poslovnih odhodkov.

Neto čisti poslovni izid je bil v zadnjih petih letih pozitiven in iz leta v leto večji. Izboljšanje uspešnosti poslovanja potrjuje tudi kazalnik čiste dobičkonosti skupnih prihodkov, ki meri doseženi neto čisti izid na skupne prihodke. V letu 2002 so družbe na 100 tolarjev skupnih prihodkov ustvarile 1,9 tolarjev neto čistega dobička, v letu 2006 pa 3,8 tolarjev.

Družbe so v letu 2006 nekoliko povečale kazalnik donosnosti sredstev glede na leto poprej, še vedno pa je bil manjši kakor v letih 2002, 2003, 2004. Družbe so v letu 2002 na 100 tolarjev sredstev ustvarile 20,7 tolarjev neto dodane vrednosti, v letu 2006 pa 19,9 tolarjev.

Trend izboljševanja uspešnosti poslovanja družb kažejo tudi kazalniki produktivnosti, ki so izračunani iz razmerja med učinki poslovnega procesa in vloženim delom za njihovo doseganje. Družbe so na zaposlenega od leta 2002 dalje dosegale iz leta v leto več prihodkov, neto dodane vrednosti in čistega poslovnega izida. Povečevala se je tudi povprečna mesečna plača na zaposlenega.

3 POSLOVANJE PANOGE GOZDARSTVO IN GOZDARSKE STORITVE V LETU 2006

Gozdarske gospodarske družbe so ustvarile 30.546 mlrd. SIT prihodkov kar je nominalno 15,8 % (leta 2005 15,2, 2004 4,7 %, 2003 10,6 %), realno pa 13,3 % (leta 2005 12,7 %, 2004 1,1 %, 2003 5,0 %) več kot v letu 2005. Vseh odhodkov so izkazale 28.492 mlrd SIT, kar je nominalno 14,0 % (leta 2005 13,5 %, 2004 6,3 %, 2003 9,2 %), realno pa 11,5 % več kot v letu 2005.

Rast prihodkov je bila v letu 2005 višja (15,8 %) kot rast odhodkov (14,0 %). Enako je bilo tudi leta 2005 in ravno obratno kot v letu 2004, ko so prihodki glede na prejšnje leto narasli za 4,7 %, odhodki pa kar za 6,3 %.

Trend padanja prodajnih cen gozdnih lesnih sortimentov, ki se je začel že v letu 1996 in je do leta 2002 znašal 2–3 % letno, se je v letu 2003 nekoliko zmanjšal, v letu 2004 spet nadaljeval in se v letu 2005 umiril. Po več letih so cene gozdnih lesnih sortimentov v povprečju prenehale realno padati. Vendar je povprečen porast komaj na ravni inflacije. Moramo pa seveda upoštevati, da se je temu prilagodila ponudba lesa, saj smo v letu 2002 in 2003 posekali komaj nekaj čez 2,6 mio. m³, kar je manj kot 40 % pričakovanega prirastka za obdobje 2001–2010. V letu 2004 se je obseg sečnje približal 3,0 mio m³ in povečal nad 3,0 mio m³ v letih 2005 in 2006.

Na stanje prihodkov in odhodkov v letu 2006 je vplival porast prodajnih cen drv (indeks 2005/2002 = 1,09; 2006/2002 = 1,27), ki se giblje z znatnim zaostankom v ozki zvezi s porastom cen naftnih derivatov (indeks 2006/2002 = 1,95). Zato se je v slovenskih gozdovih povečal tudi letni posek na 3,253 mio. m³.

Spet so se izrazito kar za 17,2 % povečali stroški blaga, materiala in storitev. Zato gre zniževanje stroškov že več let v veliki meri na račun nizkih osebnih dohodkov, ki še vedno zaostajajo za rastjo inflacije. Interesa za izvajanje del v gozdovih, kjer se zagotavljajo tudi vse obveznosti do države, je zato vedno manj. Delovno silo pridobivamo iz drugih držav Evropske unije, držav bivše Jugoslavije, nadomeščamo pa jo z uporabo strojne sečnje. Obseg slednje se z uvajanjem strojev, ki so v lasti domačih organizacij ali posameznikov in najemanjem strojev iz tujine hitro povečuje. V nasprotnem primeru bi morali zaposliti še več tujih delavcev.

Iz podatkov za leto 2006 lahko ugotovimo, da je znašal delež prihodkov iz gozdarstva v prihodkih

gospodarstva komaj 0,19 % (2005 0,20 %, 2004 0,19 %, 2003 0,21 %), skupaj s kmetijstvom, lovom in ribištvo pa samo še 0,58 % (2005 1,05 %, 2004 1,3 %, 2003 1,2 %, 2002 1,4 %).

V letu 2006 je v gozdarski panogi poslovalo 62 družb, ki so skupaj zaposlovale 1.517 delavcev. Število zaposlenih se je od leta 2002 do leta 2005 gibalo med 1.600 in 1.800, da bi v letu 2006 padlo na najnižjo raven tega obdobja. V petih (isto leta 2004 in 2003) velikih družbah je bilo 612 (leta 2005 610, 2004 624, leta 2003 650) zaposlenih, ustvarili pa so 50 % (leta 2005 45 %, 2004 42 %, 2003 40 %) celotnega prihodka panoge. Tri (leta 2005 štiri, 2004 štiri, 2003 pet) srednje družbe, ki so zaposlovale 392 ljudi (leta 2005 542, 2004 474, 2003 541), so ustvarile 25 % (leta 2005 25 %, 2004 25 %, 2003 28 %), v 4 malih in 50 mikro družbah pa je 329 ljudi (leta 2005 570, 2004 596, 2003 849) zaposlenih, ustvarilo 25 % (leta 2005 29 %, 2004 32 %, 2003 32 %) celotnega prihodka panoge. Največji prihodek na zaposlenega so ustvarile velike družbe in sicer 24,921 milijonov SIT na zaposlenega (leta 2005 21,797, 2004 17,442 SIT, 2003 13,158 SIT). Srednje družbe so realizirale 78,1 % (leta 2005 63,4 %, 2004 78,9 %, 2003 84,1 %), male pa 59,9 % (leta 2005 68,7 %, 2004 80,0 %, 2003 59,3 %) prihodkov velikih družb na zaposlenega. Povprečen prihodek za vso panogo je znašal 20,136 milijonov SIT na zaposlenega delavca (leta 2005 17,089, 2004 15,191 milijonov SIT, 2003 12,469 milijonov SIT). Povprečno povečanje prihodkov na zaposlenega je znašalo v letu 2006 17,8 % 12,5 % (v letu 2005 12,5 %, 2004 kar 21,8 %). Največje je v srednjih družbah, saj se je povečalo kar za 40,8 % (prestrukturiranje velikosti družb in lansko majhno povečanje le za 0,8 %), sledijo velike družbe s 14,3 % povečanjem (leta 2005 25,8 %), pri majhnih in mikro družbah pa beležimo negativno rast, ki znaša samo še 98 % leta 2005 (2005/2004 je znašala + 8,8 %). Kljub temu smatramo, da je porast prihodkov v velikih in srednjih družbah velik. K temu prispevajo druge dejavnosti (primarna predelava lesa, proizvodnja plošč, idr.), ki so vključene v te družbe. Vendar tudi pri srednjih in zlasti pri majhnih in mikro družbah podatki kažejo na smiselnost združevanja teh družb med seboj ali povezovanje z velikimi družbami. Majhne in mikro družbe že danes vse več dela opravljajo kot podizvajalci srednjih in velikih družb. Zato obratujejo z minimalnim številom zaposlenih, saj nimajo stroškov s pridobivanjem in pripravo dela, ki jih za njih opravijo velike in srednje družbe. Največ majhnih družb pa nima za to tudi ustrezne kadrovske zasedbe.

Poglejmo si nekaj poslovnih rezultatov, ki jih je gozdarska panoga dosegla v letu 2006.

Preglednica 1: Prihodki 2006

KAZALCI	2006 (v 000 SIT)	Indeks 06/05
Prihodki	30.546.196	115,8
Kosmati donos od poslovanja	30.041.778	117,1
Čisti prihodki od prodaje	29.475.254	116,8
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	20.821.008	111,5
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	8.654.246	132,0
Finančni prihodki	423.543	110,9
Finančni prihodki iz deležev	173.532	93,9
Finančni prihodki iz terjatev	250.011	126,9
Izredni prihodki	341.425	175,6

Preglednica 2: Odhodki 2006

KAZALCI	2006 (v 000 SIT)	Indeks 06/05
Odhodki	28.491.559	114,0
Poslovni odhodki	28.064.797	113,6
Stroški blaga, materiala in storitev	18.806.430	117,2
Stroški dela	7.373.734	106,8
Stroški plač	5.097.332	108,2
Odpisi vrednosti	1.529.817	102,3
Amortizacija	1.402.423	114,5
Finančni odhodki	228.663	113,3
Finančni odhodki od obresti	130.877	92,2
Izredni odhodki	198.099	286,3

Preglednica 3: Dobiček in izguba v poslovnem letu 2006

KAZALCI	2006 (v 000 SIT)	Indeks 06/05
Celotni dobiček	2.347.094	186,5
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	2.541.300	180,1
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBDIT)	3.943.723	149,6
Davek (iz dobička)	401.996	190,6
Čisti dobiček	1.948.231	185,9
Celotna izguba	31.907	162,6
Čista izguba	31.911	162,5

Panoga je skupaj izkazala 2.315,187 milijonov SIT (2.347,094 SIT – 31,907 SIT) dobička, kar je 243,1 % (2005/2004 = 94,4 %) lanskega leta. Če pa upoštevamo samo rezultat panoge iz poslovanja ugotovimo, da je po izgubi v letu 2001 – 152,775 milijonov SIT in letu 2002 v višini – 188,616 milijonov SIT, v letu 2003 dobiček v višini 605,900 milijonov SIT, ki je v letu 2004 padel na 680,196 mio. SIT in v letu 2006 narasel na 1.976,981 (30.041,778 SIT – 28.064,797 SIT). Tako znaša porast na leto 2005 290,6 %. V celotni panogi se je po dveh letih padanja dobiček v letu 2006 povečal. Tako kot lani pa se je povečal tudi v letu 2006 celotni dobiček.

Padati je začela tudi čista izguba. Iz tega sledi, da je 85,0 % (2005 71,4 %, 2004 37,3 %) dobička ustvarjena v panogi, ostali del pa v drugih dejavnostih, s katerimi se ukvarjajo gozdarske gospodarske družbe in druge organizacije, ki se ukvarjajo s procesom pridobivanja lesa. To nakazuje tudi na zelo izostrene pogoje poslovanja v drugih dejavnostih s katerimi se ukvarjajo te organizacije. Pogoji poslovanja v panogi so se po večletnih zaostrovanjih nekoliko stabilizirali. Po več letih, ko je bil indeks porasta prihodkov manjši od indeksa porasta stroškov je indeks porasta prihodkov v letu 2005 in 2006 višji kot indeks porasta stroškov.

Nadaljevanje na strani 481

Nadaljevanje s strani 464**Preglednica 4:** Sredstva panoge (aktiva bilance stanja) 2006

KAZALCI	2006 (v 000 SIT)	Indeks 06/05
Sredstva	26.371.691	115,4
Dolgoročna (stalna) sredstva	15.159.705	114,2
Neopredmetena dolgoročna sredstva	193.017	117,3
Opredmetena osnovna sredstva	11.091.709	113,2
Naložbene nepremičnine	329.258	100,0
Dolgoročne finančne naložbe	2.958.725	122,5
Kratkoročna (gibljiva) sredstva	11.132.631	116,8

Preglednica 5: Viri sredstev (pasiva bilance stanja) 2006

KAZALCI	2006 (v 000 SIT)	Indeks 06/05
Obveznosti do virov sredstev	26.371.691	115,4
Kapital	16.863.425	111,3
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	2.120.532	130,3
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	6.619.295	123,9

Panoga je v preteklem letu ustvarila 10.880 milijarde SIT dodane vrednosti ali 116,6 % vrednosti leta 2005, ko je ta znašala 9.973 milijarde SIT. Upošteva se inflacija – cene življenjskih potrebščin, ki je v letu 2005 znašala 2,5 %, gre torej realno za 14,1 % povečanje dodane vrednosti.

Primerjava med gozdarsko dejavnostjo in celotnim gospodarstvom (preglednica 6) kaže na relativno velika odstopanja pri posameznih kazalcih. Poslovanje gozdarstva je bilo v letu 2003 ugodnejše kot v prejšnjih dveh letih, v letu 2004 pa se je spet poslabšalo in na tem nivoju ostalo tudi v letu 2005, čeprav panoga še vedno ni bila neto zadolžena. Poslovanje v letu 2006 je najugodnejše po letu 2002. V letu 2002 je bila v gozdarstvu pomembno boljša donosnost sredstev in kapitala, saj se je praktično poravnala s celotnim gospodarstvom. V letu 2003 donosnost sredstev in kapitala že zaostaja za slovenskim gospodarstvom. Isto velja tudi za leto 2004 in 2005, v letu 2006 pa ga celo preseže. Močan porast obveznosti in odstopanja od slovenskega gospodarstva pa beležimo zadnja tri leta (2003-2005) pri kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznostih, ki se nadaljujejo tudi v letu 2006.

Prihodek na zaposlenega pa zelo jasno nakazuje, da je gozdarstvo delovno intenzivna panoga. V letu 2003 je ta znašal 48 %, 2004 pa 53 %, 2005 pa 56 %, v letu 2006 pa narasel na 60 % prihodka na zaposlenega v celotnem gospodarstvu. Trend naraščanje je posledica vključevanja in izvajanja drugih dejavnosti

v teh organizacijah. V letu 2003 so bili stroški dela na zaposlenega v gozdarstvu še nižji, v letu 2004 pa že višji kot v gospodarstvu in taki ostali tudi v letu 2005 in tudi 2006. Porast dodane vrednosti je v gozdarstvu v letu 2006 115,8 % (2005 113,3 %) tudi letos višji kot v ostalem gospodarstvu, ko znaša v letu 2006 105,8 % (2005 106,8 %). Bistveno drugačno je bilo razmerje v dodani vrednosti v preteklosti, ki se je v gozdarstvu 2005/2004 zvišala na 115,8, 2004/2003 znižala na 99,4 % (2003/2002 pa zvišala za 11,3 %), v celotnem gospodarstvu pa 2005/2004 zvišala na 105,8 %, 2004/2003 zvišala za 14,1 % (2003/2002 za 10,5 %). K temu je v gozdarstvu prispeval zlasti porast cen drv in stagnacija cen ostalih lesnih sortimentov. Ta porast bi lahko bil še mnogo ugodnejši ob drugačni kakovostni sestavi gozdnih lesnih sortimentov. Vendar pa tu na žalost glede na stanje v državnih gozdovih dolgoročno ne moremo pričakovati spremembe. Preveč je predebelih in prestarih sestojev slabe kakovosti, ki bodo v donosih s srimentno strukturo vplivali še vsaj naslednjih 50 let.

Dodana vrednost na zaposlenega v gozdarstvu se je iz 76,8 % v letu 2003 povečala v letu 2004 na 79,2 %, nato v letu 2005 narasla na 83,1 % in v letu 2006 narasle na 96,1 % dodane vrednosti celotnega gospodarstva. Delež amortizacije, ki je zadnja leta v gozdarstvu realno padal, v celotnem gospodarstvu pa realno rasel, se je v letu 2006 v gospodarstvu in gozdarstvu realno znižal. Nominalni porast

Preglednica 6: Primerjava nekaterih ekonomskih kazalnikov med gozdarstvom in celotnim gospodarstvom v letu 2006

KAZALCI	Vrednost kazalca (koeficient oz. v 000 SIT)	
	Gozdarstvo	Gospodarstvo
Finančna neodvisnost (kapital/sredstva)	0,639	0,399
Kratkoročni koeficient(kratkoročna sredstva / kratkoroč. obveznosti)	1,682	1,181
Razmerje kratkoročnih poslovnih terjatev in obveznosti (kratkor. poslovne terjatve / kratkor. posl. Obveznosti)	2,044	1,458
Finančne naložbe v sredstvih (dolg. in krat. finančne naložbe / sredstva)	0,169	0,233
Delež opredmetenih osnov. sred. (opr. osn. sred. / sredstva)	0,421	0,374
Delež zalog v sredstvih (zaloge / sredstva)	0,060	0,092
Koeficient zadolženosti (finančne in poslovne obveznosti / obveznosti do virov sred.)	0,331	0,569
Delež neto dolga(neto dolg / obveznosti do virov sredstev)	-0,164	0,102
Celotna gospodarnost (prihodki / odhodki)	1,072	1,046
Dobičkonosnost prodaje(dobiček iz poslovanja / čisti prihodki iz prodaje)	0,070	0,056
Dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) – ROE	0,114	0,081
Dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) – ROA	0,073	0,032
Prihodki na zaposlenega - v tisočih (prihodki / povp. št. zap.)	20.140,172	33.280,176
Stroški dela na zaposlenega - v tisočih (str. dela / povpr. število zaposlenih)	4.861,760	4.547,287
Plače na zaposlenega - v tisočih (stroški plač / povpr. število zaposlenih)	3.360,849	3.217,685
Čisti dobiček na zaposlenega - v tisočih (čisti dobiček / povpr. število zaposlenih)	1.284,537	1.569,540
Čista izguba na zaposlenega - v tisočih (čista izguba / povpr. število zaposlenih)	21,040	282,618
DV na zaposlenega - v tisočih (dodana vred. / povp. število zaposlenih)	7.173,914	7.465,438
Dolgoročna sredstva na zap. - v tisočih (osn. In neopr. sredstva / povp. št. zap.)	9.995,322	24.615,163
Delež prodaje na tujih trgih (čisti prih. iz prodaje na tuj. trgih /prihodki)	0,283	0,289
Delež denarnega toka iz poslovanja v prihodkih (amort. In dobiček zmanjšan za izg. / prihodki)	0,108	0,076
Delež amortizacije (amortizacija/ odhodki)	0,049	0,039
Delež stroškov dela (stroški dela/odhodki)	0,259	0,143
Dejanska davčna stopnja dobička (davek/celotni dobiček)	0,171	0,197

amortizacije v gozdarstvu tako 2006/2005 znaša 100,4 %, v celotnem gospodarstvu pa 93,1 %. Zniževanje amortizacije je sicer v preteklosti izboljševala tekoče rezultate poslovanja, je pa to slaba naložba za prihodnost. Zato je bila sprememba trenda do

leta 2006 vsekakor ugodna. Za ostale stroške dela lahko ugotovimo, da njihov porast v naši panogi tudi letos zaostaja za porastom stroškov celotnega gospodarstva.

4 TRENDI POSLOVANJA

Trende poslovanja prikazujemo za obdobje 1998 – 2006. Realne trende smo izračunali tako, da smo upoštevali stopnjo inflacije v posameznem letu iz preglednice 7. Nato smo vse kazalce po letih preračunali na vrednost v letu 2006.

Povečanje povprečnega števila zaposlenih po delovnih urah je bilo v letu 2002 samo prehodno. Njihovo število se je v letu 2003 zmanjšalo za 2,9 %, v letu 2004 pa še za 3,1%, da bi se v letu 2005 spet povečalo za 1,7 % in v letu 2006 zmanjšalo kar za skoraj 12 %. Glede na uvajanje strojne sečnje lahko v gozdno proizvodnem delu pričakujemo zmanjševanje zaposlenih tudi v prihodnje, v drugih dejavnostih, ki jih izvajajo te organizacije pa število zaposlenih raste.

Tudi število družb se je v letu 2006 v primerjavi z lanskim zmanjšalo. V Gospodarski zbornici Sloveniji smo na podlagi novega zakona o GZS prešli

iz obveznega na neobvezno članstvo. V Združenju za gozdarstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije je od lanskih 205 registriranih poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z dejavnostjo gozdarstvo in gozdarske storitve, ostalo še 129 poslovnih subjektov, od tega 6 velikih, 4 srednji, 11 malih in 108 mikro poslovnih subjektov. Pričakovali smo še večje znižanje. Izstopili so v glavnem poslovni subjekti, ki ne opravljajo dejavnosti, nimajo zaposlenih, so v postopku likvidacije ali pa se že prej niso strinjali z obveznim članstvom v GZS.

Bilanco za leto 2006 je oddalo 120 poslovnih subjektov. Glede na to ugotavljamo slabo poslovno aktivnost pri večini subjektov. V glavnem gre za samostojne podjetnike z največkrat enim, redko dvema zaposlenima. Kar 64 ali 49,6 % poslovnih subjektov nima niti enega zaposlenega.

Po petih letih (1998 – 2002) naraščanja čistih prihodkov na tujih trgih smo v letu 2003 padec prodaje,

Preglednica 7: Inflacija in revalorizacijski indeksi v obdobju 1998 do 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Inflacija	7,5	7,6	8,9	7,0	v7,2	5,6	3,6	2,5	2,5
Letna revalorizacija poslovnih dogodkov (indeks)	107,5	107,6	108,9	107,0	107,2	105,6	103,6	102,5	100
Indeks za preračun poslovnih dogodkov na leto 2006	162,0	150,7	140,1	128,6	120,2	112,1	106,2	102,5	100

Preglednica 8: Zaposleni po delovnih urah in število družb v obdobju 1998 do 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Število zaposlenih	1.959	1.782	1.739	1.695	1.801	1.749	1.694	1.723	1.517
Število družb	60	59	67	65	73	73	69	69	62

Preglednica 9: Indeksi prihodkov po cenah leta 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prihodki	67	63	68	71	73	80	84	96	100
Kosmati donos od poslovanja	64	61	68	68	70	79	84	95	100
Čisti prihodki od prodaje	63	62	69	68	71	78	81	96	100
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	81	80	85	80	85	96	97	102	100
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	18	17	27	36	38	36	45	80	100
Finančni prihodki	99	70	83	198	161	142	148	97	100
Finančni prihodki iz deležev	76	67	93	153	121	91	199	93	100
Finančni prihodki iz terjatev	150	104	122	305	194	182	113	100	100
Izredni prihodki	369	261	202	332	85	93	80	57	100

v letu 2004 in 2005 pa spet močan porast, ki je bil tudi v letu 2006 kar 25 % višji kot v letu 2005. Pri tem se je tudi prodaja na domačem trgu po stagnaciji leta 2004 v letu 2005 realno povečala, v letu 2006 pa malenkostno padla. Delež teh prihodkov je v letu 2003 v skupnem prihodku od prodaje lesa padel in nato raste vključno do leta 2006. Tako je v letu 1998 in 1999 delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v čistem prihodku od prodaje lesa znašal 8 %, se povečal na 12 % v letu 2000 in celo 16 % v letu 2001 in 2002, v letu 2003 pa padel na 14 %, da bi v letu 2004 spet dosegel 17 % delež, v letu 2005 24 % in v letu 2006 28 % delež. Kljub razmeroma zaostrenim razmeram na mednarodnem trgu lesa in nizki realizaciji sečenj se delež izvoza veča od leta 2004. Vzrokov je več. Na eni strani se manjšaja domače lesno predelovalne zmogljivosti, na drugi strani pa se gozdarske gospodarske družbe same ukvarjajo s primarno predelavo lesa in proizvodnjo plošč, kar povečuje vrednost izvoza in s tem njen delež celotnem prihodku. Z nekaterimi lastninskimi spremembami so se spremenili tudi kupci lesa. V severnem delu države precej lesa iglavcev boljše kakovosti poberejo avstrijski kupci, z vstopom v Evropsko unijo pa zelo hitro narašča izvoz manj kakovostnega lesa, predvsem drv v Italijo.

V letu 2004 so se močno povečali finančni prihodki iz deležev, saj znaša indeks na lansko leto kar 218,2 %, ki so v letu 2005 močno padli in v letu 2006 spet nekoliko porasli. Iz tega sledi, da se lastninski deleži teh organizacij v deležih drugih gospodarskih subjektih zmanjšujejo. V letu 2005 so bili realizirani najnižji izredni prihodki v zadnjih petih letih, ki so v letu 2006 spet nekoliko porasli. Prodaja različnih sredstev, zlasti nepremičnin, ki niso v poslovnih funkcijah, je v glavnem končana in v družbah vse

manj vplivala na tekoče likvidnostno stanje.

Za vse vrste odhodkov lahko ugotovimo, da so realno padali vse do leta 2004, saj niso sledili niti inflaciji. Po več letih popolne stagnacije plač v gozdarstvu in negativne stopnje amortizacije sta se kazalca v letu 2005 in 2006 tudi realno povečala. Pri tem beležimo padec skupnih stroškov dela in plač na račun pomembnega zmanjšanja števila zaposlenih. Stanje v teh organizacijah je bilo zelo resno, saj je bilo velike obremenitve možno kompenzirati le z nižjimi plačami in nižjo amortizacijo. Dosežene plače v letu 2005 pa še daleč ne omogočajo zaposlovanje domače delovne sile tako, da se obseg dela, ki ga izvajajo delavci iz drugih držav znotraj in zunaj Evropske skupnosti še naprej povečuje.

Poglejmo si še podatke o plačah v realnem sektorju gozdarstva in celotnega gospodarstva Slovenije, ki so prikazani v preglednici 11 (Vir: Sindikat Gozdarstva Slovenije, Republiški odbor, Ljubljana, Dalmatinova 4).

Po zaostanku v višini plač v gozdarstvu še v letu 2002 vidimo praktično izenačenje plač z gospodarstvom Slovenije v letu 2003, povečanje v letu 2004, v letu 2005 spet zaostajanje in 2006 povečanje. Vendar gre v gozdarstvu pri decembrskih plačah za znaten vpliv vremenskih pogojev dela. Indeks rasti med bruto in neto je v vseh letih različen in odvisen od po letih različnih obremenitev države na bruto plače. V letu 2005 so neto plače v gospodarstvu in zlasti v gozdarstvu naraščale počasneje kot bruto plače, kar kaže, da se obremenitve bruto plač še naprej večajo. V letu 2006 je obratno, kar pomeni manjše obremenitve bruto plač. Zaradi zmanjševanja števila zaposlenih se plača posameznika povečuje, masa plač se pa v obdobju 2003 - 2005 le neznatno veča, v letu 2006 pa je celo padla.

Preglednica 10: Indeksi odhodkov po cenah leta 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Odhodki	74	65	72	75	76	82	87	99	100
Poslovni odhodki	70	64	71	73	77	83	88	99	100
Stroški blaga, materiala in storitev	58	55	62	67	68	78	85	98	100
Stroški dela	93	82	82	80	93	94	96	104	100
Stroški plač	92	83	83	80	92	93	95	102	100
Odpisi vrednosti	-	-	-	-	96	83	87	107	100
Amortizacija	91	101	100	102	95	82	83	93	100
Finančni odhodki	302	227	281	269	169	143	112	118	100
Finančni odhodki od obresti	-	-	-	-	76	102	110	125	100
Izredni odhodki	533	156	215	343	16	12	15	33	100

Preglednica 11: Podatki o plačah v realnem sektorju gozdarstva in gospodarstva Slovenije v decembru posameznega leta

Leto	Gozdarstvo				Gospodarstvo Slovenije			
	Povpr. bruto plača	Indeks na prej. leto	Povpr. neto plača	Indeks na prej. leto	Povpr. bruto plača	Indeks na prej. leto	Povpr. neto plača	Indeks na prej. leto
2002	237.007	-	153.161	-	262.136	-	163.849	-
2003	276.200	117	177.334	116	277.591	106	173.166	106
2004	295.608	107	193.269	109	290.675	105	185.029	107
2005	264.851	90	166.912	86	290.505	100	184.159	100
2006	288.130	109	189.463	114	302.207	104	196.251	107

Preglednica 12: Indeksi dobička in izgube gozdarstva v letu po cenah 2006

KAZALCI	Leto									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Celotni dobiček	19	31	31	31	28	52	47	55	100	
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	-	-	-	-	31	54	49	57	100	
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBDIT)	-	-	-	-	52	64	61	70	100	
Davek (iz dobička)	8	9	21	20	22	48	42	52	100	
Odloženi davki	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
Čisti dobiček	21	36	34	33	30	53	48	55	100	
Celotna izguba	116	579	147	189	431	52	210	1.052	100	
Čista izguba	1.021	573	146	188	427	52	208	1.042	100	

Celotni dobiček kaže v panogi po dokaj konstantni vrednosti v obdobju od leta 1999 do 2001 vsakoletno dokaj izrazito nihanje, po letu 2005 pa stalno naraščanje.

Močan realen porast je bil v letu 2003 pri davku iz dobička saj se je v primerjavi s prejšnjim letom skoraj podvojil, da bi v letu 2004 spet padel in v letu 2005 znatno porasel. Zelo visok porast davka na dobiček v letu 2006 je v skladu z ostalimi rezultati poslovanja v panogi. Če pa raziskujemo samo dobiček iz poslovanja, prikazan v preglednici 12 ugotovimo, da so vsi kazalci v zvezi z dobičkom v letu 2004 negativni, v letu 2005 in 2006 pa pozitivni, znatno pa se je v letu 2006 zmanjšala tudi izguba. Izguba se je v letu 2004 primerjavi z letom 2003 povečala za štirikrat in skoraj za petkrat v letu 2005! Celotna in čista izguba v letu 2006 znaša manj kot 10 % lanske.

Dobiček iz poslovanja družb in ostalih organizacij, ki se ukvarjajo s pridobivanjem lesa je v letu

2004 znašal 62,1 % leta 2003, v letu 2005 180,8 % leta 2004, v letu 2006 pa 290,7 % leta 2005. Vendar je bil v zadnjih osmih letih dobiček iz poslovanja le v letu 2000, 2003, 2005 in 2006 razmeroma visoko pozitiven. V štirih od devetih let je panoga izkazovala izgubo, ki je v treh letih presegala 150 milijonov SIT/leto.

Sredstva, ki so do leta 2001 kazala rahel trend povečanja, so v letu 2002 izkazovala negativno rast, nakar do 2005 ohranjajo trend rasti, v letu 2006 pa spet rahel padec. Opredmetena osnovna sredstva se vsa leta gibljejo v ozkem intervalu med 94 – 112. Pomembno so se do leta 2002 zmanjšale tudi zaloge, kar je vsekakor prispevalo k zmanjševanju stroškov poslovanja. Žal pa so se te zaradi zaostrenih tržnih razmer v letu 2003 in zlasti 2004 spet povečale, da bi zaradi povečanega povpraševanja po drveh in hlodih smreke v letu 2005 spet padle. Velik vpliv na stanje zalog v gozdarstvu pa

Preglednica 13: Dobiček iz poslovanja družb za obdobje 1998 do 2006 (v 000.000 SIT)

KAZALCI	Leto									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Dobiček, - izguba	-168,5	- 38,9	518,2	-152,8	-188,6	605,9	376,3	680,2	1.977,0	

Preglednica 14: Indeksi gibanja sredstev po cenah leta 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sredstva	85	83	86	87	84	88	97	102	100
Dolgoročna sredstva	91	92	93	91	90	90	101	107	100
Neopredmetena dolgoročna sredstva	43	35	47	62	67	67	23	86	100
Opredmetena osnovna sredstva	109	112	109	104	100	94	101	110	100
Naložbene nepremičnine	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Dolgoročne finančne naložbe	46	43	51	68	87	103	134	134	100
Gibliva sredstva	76	69	76	79	75	86	91	95	100
Zaloge	79	63	79	92	81	88	117	98	100

imajo tudi vremenski pogoji posameznega leta.

Obveznosti do virov so imele po rastočem trendu do leta 2001 v letu 2002 rahel padec, nato do leta 2005 spet izrazitejši porast in rahel padec v letu 2006. Prav tako se izrazitejši porast kaže v letu 2004 in 2005 pri dolgoročnih in kratkoročnih finančnih poslovnih obveznostih, ki se ohranja tudi v letu 2006. To kaže, da se je trend stopnjevanje povečanja zadolževanja panoge ustavil.

Po štiriletnem padanju (1998 – 2001) se je število zaposlenih v letu 2002 povečalo za 6,2 % ali za 106 delavcev. Od 2003 do 2005 lahko rečemo, da se število zaposlenih ohranja, v letu 2006 pa se znatno zmanjša. Število zaposlenih v čisti gozdarski dejavnosti sicer pada, k ohranjanju števila pa po našem mnenju ne prispeva niti več širitev v lesarsko dejavnost in druge dejavnosti. Druge dejavnosti (tovarna pelet, polnilnica vode) so kapitalsko tako intenzivne, da novo število zaposlenih ne more nadomestiti zmanjševanja števila zaposlenih v delovno intenzivnem

gozdarstvu, kljub uvajanju strojne sečnje. Zaostritve v lesarski panogi so pa vplivale tudi na zmanjšanje števila zaposlenih v letu 2003 in 2004.

Dodana vrednost iz leta v leto niha do leta 2000, za obdobje od leta 2001 do 2006 z izjemo leta 2004, pa kaže izrazit in dokaj konstanten trend naraščanja, tako da je v letu 2006 dosegla tudi najvišjo vrednost celotnega obravnavanega obdobja.

Finančna neodvisnost, ki je bila v obdobju 1998 – 2001 skoraj konstantna, se je v letu 2002 pomembno poslabšala in znaša le okoli 60 % vrednosti iz omenjenega obdobja. Zmanjšanje ugotavljamo v letu 2003 in 2004, v letu 2005 in 2006 pa ostaja na ravni leta 2004. Zato se kot je razvidno iz preglednic 14 in 17 ter ostalih podatkov družbe zaradi slabih poslovnih rezultatov zadolžujejo. Z dolgovi gozdarstvo tudi v letu 2005 in 2006 financira nove poslovne dejavnosti kar povečuje obseg celotne dejavnosti. Žal zaenkrat to še ne nakazuje trajno povečanje donosnosti kapitala, čeprav se to za leto 2003 naka-

Preglednica 15: Gibanje indeksov obveznosti do virov sredstev po cenah leta 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Obveznosti do virov sredstev	85	82	95	87	83	88	97	102	100
Kapital	106	104	113	105	100	100	102	107	100
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	9	34	32	30	42	40	69	101	100
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	58	49	75	68	61	77	97	95	100

Preglednica 16: Indeksi števila zaposlenih in dodane vrednosti za obdobje 1998 - 2006

KAZALCI	Leto								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Povprečno število zaposlenih po delovnih urah	138	126	120	118	126	116	111	114	100
Dodana vrednost (DV)	73	71	74	66	75	82	81	92	100

Preglednica 17: Indeksi finančnih kazalcev poslovanja (leto 2006 = 100)

KAZALCI	Leto									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Finančna neodvisnost (kapital/sredstva)	266	247	233	222	117	112	104	104	100	
Kratkoročni koeficient(kratkoročna sredstva / kratkoroč. obveznosti)	181	181	155	135	129	117	100	106	100	
Razmerje kratkoročnih poslovnih terjatev in obveznosti (kratkor. poslovne terjatve / kratkor. posl. obveznosti)	89	100	96	93	146	119	98	96	100	
Finančne naložbe v sredstvih (dolg. in krat. finančne naložbe / sredstva)	106	94	69	70	80	87	99	106	100	
Delež opredmetenih osnov. sred. (opr. osn. sred. / sredstva)	167	162	141	121	113	103	100	102	100	
Delež zalog v sredstvih (zaloge / sredstva)	125	94	108	112	95	100	120	96	100	
Koeficient zadolženosti (finančne in poslovne obveznosti / obveznosti do virov sred.)	71	62	68	71	65	75	91	92	100	
Delež neto dolga(neto dolg / obveznosti do virov sredstev)	185	169	145	135	140	147	114	112	100	
Celotna gospodarnost (prihodki / odhodki)	125	121	112	103	98	98	97	98	100	
Dobičkovnost prodaje(dobiček iz poslovanja / čisti prihodki iz prodaje)	-	36	51	45	24	57	38	60	100	
Dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE	-	35	56	50	30	91	74	60	100	
Dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA	-	44	67	58	35	102	77	62	100	
Prihodki na zaposlenega - v tisočih (prihodki / povp. št. zap.)	10.591 53	11.410 57	12.650 63	13.415 66	10.555 53	12.465 62	15.191 75	17.093 85	20.140 100	
Stroški dela na zaposlenega - v tisočih (str. dela / povpr. število zaposlenih)	3.816 79	3.833 79	3.872 80	3.797 78	3.383 69	3.752 77	4.261 88	4.446 91	4.862 100	
Plače na zaposlenega - v tisočih (stroški plač / povpr. število zaposlenih)	2.763 82	2.675 80	2.720 81	2.687 80	2.360 70	2.592 77	2.938 87	3.022 90	3.360 100	
Čisti dobiček na zaposlenega - v tisočih (čisti dobiček / povpr. število zaposlenih)	222 17	395 31	380 30	387 30	272 21	519 40	559 44	623 48	1.285 100	
Čista izguba na zaposlenega - v tisočih (čista izguba / povpr. število zaposlenih)	333 1587	207 982	52 248	72 339	124 587	17 82	62 294	193 917	21 100	
DV na zaposlenega - v tisočih (dodana vred. / povp. število zaposlenih)	4.407 61	4.617 65	5.036 70	4.600 64	3.993 56	4.704 65	5.291 73	5.790 81	7.174 100	
Osn. in neopredmetena sredstva na zap. - v tisočih (osn. in neopr. sredstva / povp. št. zap.)	106	114	94	95	58	60	66	72	100	
Delež prodaje na tujih trgih (čisti prih. Iz prodaje na tuj. trgih / prihodki)	37	36	48	58	54	47	57	88	100	
Delež denarnega toka iz poslovanja v prihodkih (amort. in dobiček zmanjšan za izg. / prihodki)	72	122	115	103	81	103	91	80	100	
Delež amortizacije (amortizacija/ odhodki)	163	182	153	141	122	106	101	100	100	
Delež stroškov dela (stroški dela/odhodki)	171	162	137	115	122	116	112	107	100	
Dejanska davčna stopnja dobička (davek/celotni dobiček)	54	52	71	83	80	95	91	98	100	

zuje, v letu 2004 in 2005 spet pade, da bi se v letu 2006 pomembno povečala. Dolgoročno povečevanje donosnosti kapitala pomeni zmanjševanje tveganja

poslovanja. Gozdarske gospodarske družbe in ostale organizacije, ki se ukvarjajo s pridobivanjem lesa na ta način postajajo vse bolj podobne povprečnim

gospodarskim družbam v Sloveniji, ki ne morejo poslovati brez zadolževanja.

Trend upadanja opredmetenih osnovnih sredstev v obdobju od leta 1998 do leta 2004 je negativen z zelo blagim porastom v letu 2005 in spet rahlim padcem v letu 2006. Celotna gospodarnost gozdarstva pa v letih od 2002 do 2006 ostaja v nasprotju z rahlim pozitivnim trendom, značilnim do leta 2001, praktično nespremenjena. Prihodki na zaposlenega so v letu 2002 realno padli (padanje cen od 1996 dalje) in se večajo do leta 2006. K temu verjetno prispeva aktivirana proizvodnja v lesni industriji in ostalih dejavnostih. Skupni stroški dela sicer rastejo, vendar pa stroški dela na zaposlenega rastejo hitreje zaradi zmanjšane števila zaposlenih. Prav tu so prizadevanja gozdarskih gospodarskih subjektov za znižanje stroškov največja. V primerjavi z letom 2002 se je v letih 2003 do 2006 pomembno povečala dodana vrednost, dobičkonosnost kapitala ali neto dobiček pa je po porastu v letu 2003 2004 in 2005 padla, da bi v letu 2006 spet narasla. Zaradi vključevanja drugih dejavnosti (lesarstvo) se je delež prodaje na tujih trgih do leta 2002 povečeval, v letu 2003 padel in naraščal v celotnem obdobju od 2004 do 2006. Zelo izrazit je v letu 2005 in 2006 porast prodaje na tujih trgih. Glavno povečanje gre na račun lesa za kurjavo, lesne plošče in kemično predelavo listavcev in smrekove hlodovine. Ob padanju deleža stroškov del se tudi v letu 2006 povečuje davčna stopnja dobička, kar mnogokrat izniči prizadevanja za zmanjševanje stroškov v gospodarskih subjektih.

5 ZAKLJUČEK

Pričujoča raziskava kaže še vedno na dokaj intenzivno dogajanje v gozdarskih gospodarskih subjektih. Izrazitih enosmernih trendov še vedno ni, čeprav so pri nekaterih kazalcih že prisotni in je negativnih odstopanj vedno manj. Gozdarstvo še naprej intenzivno spreminja svojo poslovno strukturo. Pri skoraj vseh gozdarskih gospodarskih družbah se povečuje delež vseh vrst odkupa lesa iz zasebnih gozdov in gozdov drugih lastništev. Že od leta 1996, posebej pa od leta 2003 vključuje v svojo poslovno dejavnost druge, izven gozdarske dejavnosti in celo izven lesarske dejavnosti. S tem želi čim bolj ohraniti število zaposlenih in zagotoviti večjo stabilnost v poslovanju. To naj bi tudi zmanjšalo negotovost poslovanja, ki izhaja iz koncesijskega razmerja in traja že od leta 1994.

Pri tem se stanja na trgu tako okroglega kot žaganega lesa ne da izogniti. Prodaja okroglega lesa se zaostčuje zaradi vse manjših kapacitet v primarni predelavi lesa (žagarstvo, proizvodnja ivernih in panelnih plošč) in kemični predelavi lesa (proizvodnja celuloze). Konkurenčnost na trgu žaganega lesa pa izgubljam zaradi visokih stroškov predelave, ki so tudi posledica pomembno manjših predelovalnih kapacitet v primerjavi s kapacitetami v tujini in vse slabši kakovosti lesa, ki ga predelujemo. Zato nam vedno več nepredelanega lesa prevzamejo tuji trgi. Na ta način postajamo spet izvozniki surovin. To pa pomeni daleč najnižjo možno dodano vrednost.